

Szczecin, 17.06.2019 r.

prof. dr hab. Zbigniew Romańczuk
Wydział Malarstwa i Nowych Mediów
Akademia Sztuki w Szczecinie

Recenzja pracy doktorskiej mgr. Piotra Grygorkiewicza
Transpozycja procesów życiowych organizmów na dźwięk i obraz
w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuk pięknych

Piotr Grygorkiewicz w swojej twórczości skupia się na podstawowych wartościach dźwięku i wizualności, bada wzajemne relacje pomiędzy tym, co akustyczne, a tym, co obrazowe. W jego pracach następuje integralne połączenie tych dwóch sfer w kategoriach hybrydyzacji czasowo-przestrzennych. Jego projekty artystyczne są formą występów na żywo (*audioperformance*), fuzją improwizacji, symbiotycznym współistnieniem człowieka i natury.

Część teoretyczna dysertacji doktorskiej podejmuje zagadnienia dotyczące transpozycji procesów życiowych organizmów na obraz i dźwięk, sonifikacji i wizualizacji procesów życiowych roślin. W opracowaniu P. Grygorkiewicza przedstawia procesy badawcze dotyczące metodyki pracy nad pozyskiwaniem dźwięku i obrazu z procesów życiowych roślin. Kolejne części pracy poświęcone są opisowi korelacji dźwięku i obrazu oraz wnioskowi końcowym. Praca zawiera również bibliografię, opis pracy w języku angielskim, streszczenia i Audio/suplement w postaci płyty CD z zarejestrowanymi dźwiękami procesów życiowych roślin.

Poszczególne części pracy doktorskiej ujawniają umiejętność budowania definicji i ich kategoryzowania, jak również źródła zainteresowań i przyjętych strategii artystycznych. P. Grygorkiewicz szczegółowo i umiejętnie opisuje sposoby pozyskiwania dźwięku i obrazów, z procesów życiowych roślin, które są podstawą jego kreacji artystycznej. Realizacja FLOR/AVI przedstawiona jako osiągnięcie artystyczne, to jednocześnie akcja artystyczna i multimedialny instrument umożliwiający wgląd w dynamikę natury generującej struktury audiowizualne, będące odzwierciedleniem zachodzących w organizmach roślinnych naturalnych procesów.

Podczas przygotowań do realizacji pracy FLOR/AVI P. Grygorkiewicz przeprowadził w latach 2018–2019 cykl akcji artystycznych *Dźwięki roślin* m.in. w Galerii Miejskiej BWA

w Bydgoszczy, Kolonii Artystów w Gdańsku, w przestrzeniach koncertowych i klubowych m.in. w Akademii Teatralnej w Warszawie, Bibliotece Miejskiej w Bydgoszczy, Hali Widowiskowo-Sportowej w Mogilnie, klubach Chmury w Warszawie oraz Mózg w Bydgoszczy.

P. Grygorkiewicz niezwykle konsekwentnie i z wielką inwencją stara się zgłębiać podjętą problematykę. Mając świadomość tego, że jego poszukiwania twórcze wpisują się w przestrzeń współczesnej ikonosfery, eksploruje potencjał niewidocznych fal elektromagnetycznych, ukazując poprzez swoje realizacje to, co ukryte przed naszym wzrokiem, ale stale obecne w naturalnym środowisku człowieka. Na uwagę zasługuje fakt, że dla P. Grygorkiewicza dźwięk stanowi nowy obszar poszukiwań twórczych, wymagający od niego zdobycia nowej wiedzy i umiejętności.

Część artystyczna pracy doktorskiej FLOR/AVI to multimedialna instalacja (instrument), wykorzystująca naturalne procesy biologiczne do generowania struktur audiowizualnych. W pracy tej P. Grygorkiewicz wykorzystał pomiar drobnych zmian oporu elektrycznego w roślinach, za pomocą którego sterował generatorami audio i synteizatorem video w czasie rzeczywistym. Sensory, rejestrując mikroskopijne zmiany oporu elektrycznego, zamieniały go na sygnały generujące formy audiowizualne, będące reprezentacją procesów biologicznych zachodzących w naturze. Wygenerowane w ten sposób zjawiska akustyczne i wizualne uzależnione były od procesów życiowych organizmów roślinnych m.in. warunków oświetlenia, wilgotności gleby, czy pory dnia. Autor generując struktury audiowizualne podlegające permanentnej interakcji, wpływał jednocześnie na pojawiające się formy graficzne i akustyczne, układy rytmów i tonów przez np. przepięcie elektrod, regulację czułości sensora lub zmianę parametrów syntezy audio i video.

Ze względu na nieregularność, szybkość i charakter zmian sygnałów elektrycznych P. Grygorkiewicz uprościł warstwę wizualną do podstawowych form geometrycznych i wyrazistych kolorów. Wykorzystując oprogramowanie Pure Data/GEM, do którego dostarczał sygnały z oscylatorów interpretujących odczyty galwanometru, uzyskał sygnał jako ciąg danych dających się dowolnie interpretować. Mapując zmienne częstotliwości i podziały rytmiczne do przestrzeni barwnej, uzyskał dynamicznie zmieniające się układy pasów barwnych, plam, punktów. Zmienność powstałych układów odpowiadała dynamice sygnałów wygenerowanych przez rośliny.

Niektóre z obrazów ruchomych P. Grygorkiewicz przeniósł na materiał fizyczny, drukując abstrakcyjne wzory geometryczne pozyskane z danych liczbowych. W ten sposób zrealizował cykl prac graficznych *Mint* i *Amanita*. W pracach tych zakres ingerencji w przestrzeń obrazu

został ograniczony do trybu/algorytmu syntezy video wyboru geometrii modułu, a także zmian relacji, proporcji, skali modułu, zakresu barw generowanych figur oraz tła. Dzięki temu uzyskał różnorodne nawarstwienia linii, a także plam barwnych tworzących wizualną tkanę obrazów. Cykl prac graficznych zawierający zarówno prace monochromatyczne, jak i o rozszerzonej palecie barw, świadczy o świadomym i umiejętnym operowaniu elementami formy plastycznej. Obrazy generowane przez P. Grygorkiewicza są wizualizacją figur i barw, porządku i chaosu wywołanego cyfrową symulacją, próbą reprezentacji wirtualnej rzeczywistości w barwnej substancji fizycznego obrazu.

Istotnym problemem w twórczości P. Grygorkiewicza jest również dźwięk pozyskany z rejestrowania procesów życiowych roślin. Dzięki zastosowaniu urządzeń do generowania sygnałów audio z procesów życiowych roślin, uzyskał on proste elektroniczne tony, przywodzące na myśl linie melodyczne o zmiennych przebiegach rytmicznych. Wykorzystując m.in. moduły sterowania napięciem, wzmacniacze, filtry, generatory fal pozwalające na poszerzenie zakresu brzmień, stworzył bazy dźwięków o zróżnicowanej wysokości, czasie trwania i gęstości. Pozwoliło to autorowi na uzyskanie swobody w operowaniu warstwą dźwiękową, komponowaniu złożonych struktur opartych na improwizacji w czasie rzeczywistym podczas występów multimedialnych. Czerpiąc inspiracje z procesów życiowych roślin i nowych technologii, swoje działania oparł na improwizacji, eksperymentowaniu, łącząc zjawiska akustyczne z obrazem, budując spójne dźwiękowo-wizualne prace.

Praca FLOR/AVI w zamyśle P. Grygorkiewicza jest interaktywnym polem badań stworzonego środowiska, formą namysłu nad możliwościami transpozycji życia roślin na dźwięk i obraz. Połączenie elementów organicznych z nowymi technologiami w działaniach twórczych P. Grygorkiewicza jest zabiegiem bardzo interesującym, tym bardziej, że autorowi nie chodzi o podporządkowanie natury przez technologię, ale o współdziałanie, współlistnienie, wzajemną koegzystencję natury, kultury i technologii. Działalność artystyczna P. Grygorkiewicza ukazuje nam możliwości spotkania technologii z fenomenami organicznymi na zasadach konwergencji, budując swoistą interprzestrzeń pomiędzy światem biologii i światem techniki, którego elementami są rośliny, struktury dźwiękowe i obrazowe. Ta idea synergii jest niewątpliwie nowatorskim podejściem P. Grygorkiewicza do praktyki artystycznej.

1. Wniosek końcowy

Rozprawa doktorska P. Grygorkiewicz implikuje ważne pytania dotyczące możliwości weryfikacji naszych doświadczeń zapośredniczonych medialnie, nowych sposobów komunikowania się, wielostronnych relacji pomiędzy technologią i naturą. Jego akcje artystyczne można potraktować jako wielowymiarowy eksperyment, w którym technologie spotykają się w twórczym dialogu z żywymi organizmami.

Przedstawiona dysertacja doktorska P. Grygorkiewicza to przykład eksploracji technologii, symbiotycznego połączenia tego, co ludzkie i tego, co związane z naturą. Jej znaczenie wykracza poza klasyczne pojmowanie sztuki, stając się sposobnością do podjęcia dyskusji dotyczącej naszych relacji z nowymi technologiami, aparatem poznawczym, możliwymi scenariuszami sztuki współczesnej.

Twórczość artystyczna P. Grygorkiewicza wykorzystując technologie komputerowe łączy dwa nurty artystycznej eksploracji. Pierwszy bada możliwości wykorzystania multimedialności i multisensoryczności w praktykach artystycznych. Drugi wątek wykorzystuje procesy biologiczne natury jako źródło zjawisk artystycznych. Jest to niezwykle istotne zagadnienie w obecnych czasach, w erze cyfrowej, której wyznacznikami są m.in. płynność Internetu, połączenia sieciowe, przepływy danych i algorytmy, zmiana sposobu postrzegania statusu człowieka w stosunku do natury.

Przedstawiona do recenzji praca doktorska *Transpozycja procesów życiowych organizmów na dźwięk i obraz* P. Grygorkiewicza jest spójna i czytelna, wpisując się w aktualne poszukiwania twórcze w obszarze technokultury i posthumanizmu stanowi oryginalne dokonanie artystyczne wsparte pogłębioną wiedzą. Z tego względu wnioskuję o nadanie mgr. Piotrowi Grygorkiewiczowi stopnia doktora w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuk pięknych.

